

Progress Report of the Project

“Development and Implementation of Conservation Measures for an Unique Lizard Population: The Racerunner Eremias Arguta Transcaucasica in Armenia”

Application ID: 9868-2

Principal Investigator: Dr. Marine Arakelyan

Yerevan State University, Alek Manukyan 1, Yerevan 0025, Armenia

Phone: +37491 195 479

E-mail: arakelyanmarine@yahoo.com

Field works:

Monitoring of habitat of *Eremias arguta* during end June-end September 2011 have revealed that the abundance of lizards was decreased, however the territories occupied by lizards was increased. During summer months June and July we have been discouraged about the number of meeting lizards. During seven days of intensive surveys we have found only two sub adults and one adult individual. This may mean either this population was destroyed, or we have some seasonal behavior when lizards hided in deep holes. We were very worried, because in previous years we have met the lizards during this period. In August during five one-day trip we have found only two lizards. In middle of September was organized a week-lasting camping together with students and researchers of Faculty of Biology. The lizards finally were appeared on surfaces in the middle of September. We had census in the same period as in 2008-2009 (carried out with support of 1st Rufford Small Grant) that will compare the data. We were happy to find the lizards in the same places!

During the census carried out in September 12-18, 2011 we have recorded 46 lizards against 85 individuals of *E. arguta* in 2008 over the area of 0.36 km² against 0.25 km² which was expanded towards to Sevan lake beach on area of Sevan National Park. Probably the decreasing of population of lizards is result of opening up new lands for grain crop fields.

Unfortunately, our preliminary research of surrounding sites for translocation and creation daughter populations of *E. arguta* was not revealed the suitable large sites which will have similar soil composition and plant assembly. The small patches were situated either near to road and sand mining places or have very small areas. We are going continue our surveys on places far from main population in sites where they have been noted from literature and now extinct.

Eremias arguta transcaucasica and its habitat

Implementation of environmental educational program:

The booklets as well as calendars with image of target species were prepared and printed and then distributed among locals in Noratuz village, as well among zoologists at International Conference “Biodiversity and conservation problems of fauna in Caucasus” Yerevan, Armenia 26-29 September, 2011 and among herpetologists at SEH European Congress of Herpetology and DGHT Deutscher Herpetologentag, Luxembourg and Trier, 25-29 September, 2011.

Distribution of booklets and calendars at International Conference “Biodiversity and conservation problems of fauna in Caucasus” Yerevan, Armenia 26-29 September, 2011

Capacity building program:

In framework of this project we have organized the field practice for students of Faculty Biology and members of Young Biologists Association who keep working with us. Together with herpetological group the research group on mammals and birds was started on these territories, which have rich biodiversity however poor investigated. We have hired one Bachelor student who will prepare their thesis on topic of conservation of *Eremias arguta transcaucasica*.

Field practice of students

Calendar for distribution (the title – “I on edge of extinction”)

Բազմագույն մողեսիկը (*Eremias arguta*) լայն տարածում ունի ներգաղտյում և արևմտյան Ասիայում: Տարածման ամբողջ արևադարձային բաժանվում է 6 ենթատեսակների, որոնցից է անդրկովկասյան բազմագույն մողեսիկը (*Eremias arguta transcaucasica*): Այդ անհետացող ենթատեսակը հանդիպում է միայն Նախապարսեում Սևանա լճի ծառայալիս ափին: Անդրկովկասյան բազմագույն մողեսիկը կեղևնի փետակ է, իսկ կովկասում փայտված բոլոր սողուններից համարվում է ամենահազվագյուտը հանդիպողը և վտանգվածը: Մինչ վերջերս կարծիք կար, որ անդրկովկասյան բազմագույն մողեսիկ ենթատեսակը գրեթե վերացել է Նախապարսի ֆաունայից: Ընդ Նախապարսի կարմիր Գրքի փոփոխության Նախապատմում մողեսիկի պոպուլյացիան ունի մոտ 80-150 ատանկեակ:

Մասնավորապես տարածում գտնվում է գյուղատնտեսությունը, իսկ արևելալեռյան մի մասը վերածվել է արցալայի:

2008 թվականից ԵՊՆ զիտաշխարհիկ Մարինե Առաքելյանն այս տարածքում իրականացնում է գիտահետազոտական աշխատանքներ, որոնք ուղղված են անհետացող բազմագույն մողեսիկի Արևելալեռյան տարածվածության ենթապոպուլյացիան պահպանությանը:

Ենթատեսակը ընդգրկված է ՄԱԿ-ի Գրքում «Գրիպիկման վիճակում գրեթե անհետացող» կարգավիճակով: Կովկասում անդրկովկասյան բազմագույն մողեսիկի միակ պոպուլյացիան սերտվել է կենդանաբաններ Ի.Յ. Գարսեյան և Յ.Կ. Կանիկյանի կողմից, ովքեր 1961թ. Մարտի 1-ի գյուղի շրջակայքի Սևանա լճի և մոտակի գյուղերի միջև գտնվող նեղ խորանցքում պահպանված վերջին 27 հատուկ մողեսիկները փնտրելու են Նորաջուզ գյուղի շրջակա ավազուտներ: Գտնվելով հարմար պահպաններում՝ նրանք պահպանվել են՝ ստացվելով ոչ մեծ մեկուսացված պոպուլյացիա: Մարդու ակտիվ գործունեության արդյունքում մողեսիկի ենթատեսակը սղոցված լայն չի կարող սպասել այս փետակի լիարժեք պահպանությունը:

Բազմակողմանի հետազոտությունների արդյունքում մողեսիկի պահպանության նպատակով ստացվելով մեծ աշխատանքային մողեսիկներին պահպանության ֆակ գտնվող տարածք և ուժեղացնել հսկողություն ենթատեսակի խաղաղ վերացումը կանխելու համար:

Booklet for distribution